

Tenslotte wil ik Hans Geesink nog bedanken voor het kritisch bekijken van zowel de collectie als het manuscript en Marjo Dam voor het maken van de tekeningen.

LITERATUUR

- Coker, W.C. (1923). The *Clavaria's* of the United States and Canada. Reprint 1974. New York.
- Corner, E.J.H. (1950). A monograph of *Clavaria* and allied genera. Ann. Bot. Mem. 1.
- Corner, E.J.H. (1967). Notes on *Clavaria*. Trans. Br. mycol. Soc. 50: 33-44.
- Corner, E.J.H. (1970). Supplement to "A monograph of *Clavaria* and allied genera". Beih. Nova Hedwigia 33.
- Maas Geesteranus, R.A. (1976). De clavaroïde fungi. Wet. Med. KNNV 113.
- Kornerup, A. & Wanscher, J.H. (1978). Methuen handbook of colour. London.
- Jülich, W. (1984). Die Nichtblätterpilze, Gallertpilze und Bauchpilze. In Gams, Kleine Kryptogamenflora, Band IIB/1.

Coolia 33: 11 - 12. 1990.

PLANKENKOORTS DOOR HYPHODERMA DEVIATUM

Henk Lammers, Hoofdstraat 90, 5706 AM Helmond

Hyphoderma deviatum (Lundell) Parm. is reported for the first time in the Netherlands. A description of the find on decaying wood in a dried-up fen is given. It is characterized a.o. by the presence of spatulate leptocystidia.

Door de aanhoudende droogte, zocht ik op 20 augustus 1989 j.l. mijn toevlucht in een drooggevalen drinkkuil, bestemd voor het ree-wild. Deze kuil was sedert jaren niet meer drooggevalen. Allerlei rommel kwam nu tevoorschijn en werd aan de open lucht blootgesteld. Het aanwezige hout lag gedeeltelijk in de modder verzonken. Door deze omstandigheid werden er bijna geen zwammen op aangetroffen. Alleen de Korreltjeszwam (*Bulbillomyces farinosus*) wil zich, als pionier, nogal eens vestigen op pas drooggevalen hout.

Al speurend tussen het hout ontdekte ik een sterk verweerd vochtig houten plankje, waarschijnlijk van een groentekistje. Toen ik het plankje omdraaide zag ik een witachtige tot okerkleurige resupinate, gladde korstzwam. Een kleur overigens als bij vele korstzwammen. Het plankje was gezien de houtvezelstructuur van naaldhout en waarschijnlijk van vurenhout.

Thuis gekomen viel mij de harige structuur van de schimmel op, veroorzaakt door zeer lange leptocystiden (dit zijn dunwandige, hyaliene, uitstaande elementen). Microscopisch gezien waren deze leptocystiden zeer bijzonder van vorm, namelijk indien volgroeid spatelvormig.

Determinatie met Eriksson & Ryvarden (1975, 1976) bracht mij tot het geslacht *Hyphoderma*. Onverwacht leverde het mij, in eerste instantie, nogal problemen op om de soortnaam te vinden welke paste bij mijn vondst. Eriksson en Ryvarden (1975: 449) vermelden namelijk in hun determinatiesleutel geen soort met deze typische cystiden. Ook Jülich (1984) is onduidelijk over deze cystiden. Hij spreekt van smal flesvormige cystiden.

Koortsachtig zocht ik verder en trof uiteindelijk, bij de aanvulling in deel 4 van *Corticaceae of North Europe* (l.c., 1976: 573) de beschrijving van *Hyphoderma deviatum* (Lundell) Parm., welke geheel voldeed aan die van mijn vondst.

Van de heer Geesink kreeg ik later de bevestiging van deze bijzondere vondst. Jülich noemt de soort zeldzaam terwijl Eriksson en Ryvarden deze soort zeer zeldzaam noemen.

Microscopische beschrijving (zie fig. 1):

Hyfen monomitisch, dun- en dikwandig, 3 à 4 μm breed, met gespen. Leptocystiden spatelvormig tot cilindrisch, 85-175 x 10-12 μm ; spatel in de hals 4 à 5 μm breed; onderste deel veelal dikwandig, naar de top toe geleidelijk dunwandig; gevuld met een olie-achtige substantie, soms met incrustaties om de hals. Cylindrische cystiden soms met 1 of 2 septen. Basidia smal knotsvormig 22-40 x 5,0-5,5 μm , met oliedruppels, 4 sterigmen en een basale gesp. Sporen 5,5-6,6 x 3,0-3,3 μm elliptisch, niet amyloid, met oliedruppels, glad, dunwandig, hyalien.

Vindplaats: Stiphoutse Bossen (Gem. Helmond), kilometerhok 51-36-14.

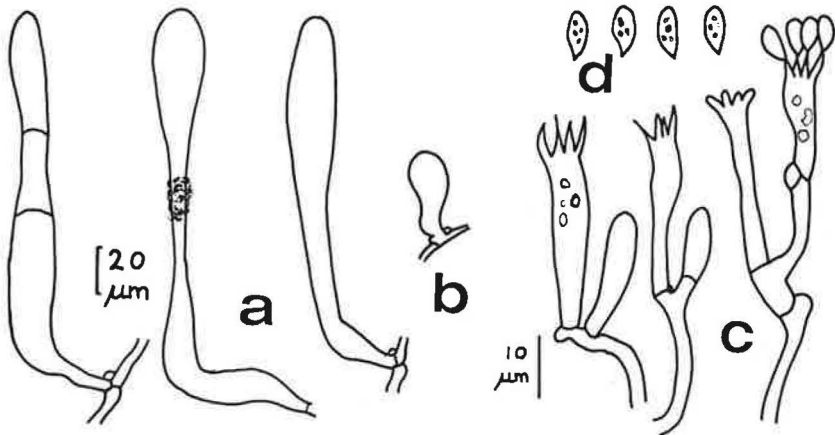

Fig. 1. a. leptocystiden; b. idem jong; c. basidia; d. sporen.

LITERATUUR

- Eriksson, J. & Ryvarden, L. (1975 en 1976). *The Corticaceae of North Europe*, volume 3 en 4.
- Jülich, W. (1984). *Die Nichtblätterpilze, Gallertpilze und Bauchpilze*. In Gams, Kleine Kryptogamenflora, Band IIb/1.